

N:o 112.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 29 april 1905.
— — — — Andra Kammaren den 29 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om köp och byte af lös egendom, lag om ändrad lydelse af 166 § sjölagen, lag om ändring i vissa delar af 9 kap. handelsbalken och lag om ändrad lydelse af 38 § utsökningslagen.

(Lagutskottets utlåtande n:o 50.)

Till Konungen.

Genom proposition af den 27 sistlidne januari har Eders Kungl. Maj:ts föreslagit Riksdagen antaga propositionen bilagda förslag till

- 1:o lag om köp och byte af lös egendom;
- 2:o lag om ändrad lydelse af 166 § sjölagen;
- 3:o lag om ändring i vissa delar af 9 kap. handelsbalken; samt
- 4:o lag om ändrad lydelse af 38 § utsökningslagen.

Vid granskning af förslaget till lag om köp och byte af lösegendom har Riksdagen, som i allt väsentligt biträdt förslaget, beträffande några få detaljbestämmelser funnit skäl till vissa mindre betydande förändringar, af hvilka ingen är af beskaffenhet att i någon mån öka de skiljaktigheter, hvilka förefinnas mellan förevarande förslag samt motsvarande norska och danska förslag.

I fråga härom må anföras:

17 §.

Förevarande paragraf har till uppgift att bestämma, huruvida säljaren eller köparen skall vidkännas följderna af en olyckshändelse, hvarigenom godset förstöres, försämras eller minskas, eller, såsom man plägar uttrycka sig, stå faran för godset. I regel är det enligt förslaget säljaren, som står denna fara, intill dess godset är aflämnadt; därefter ligger faran å köparen. Andra punkten i samma paragraf utvisar emellertid att vid köp af bestämdt gods, som skall af köparen afhämtas, denne under särskilda förutsättningar står faran redan innan godset blifvit aflämnadt, samt att köparen förty i sådant fall är pliktig att gälda köpeskillingen, änskönt godset må hafva förstörts, försämrats eller minskats. Hvad sålunda stadgats angående köparens skyldighet att utan hänsyn till en inträffad olyckshändelse erlægga fulla köpeskillingen äger emellertid sin giltighet icke blott vid de köp, som i andra punkten afses, utan i hvarje fall, då faran för godset ligger å köparen. Det gods, som blifvit försändt till köparen, är, enligt hvad 10 § gifver vid handen, därmed att anse såsom aflämnadt, och det är följaktligen på köparens risk som transporten sker. I syfte att tydligare utmärka, att köparen jämväl i andra fall än de i andra punkten af 17 § nämnda, kan vara pliktig att gälda köpeskillingen, ehuru han måhända aldrig bekommer godset, synas böra utslutas de i paragrafens senare del förekommande orden »i sådant fall», hvilka ock sakna motsvarighet i den danska texten.

19 §.

Syftet med det i denna paragraf intagna stadgandet angående rätten till teckning af ny aktie är, enligt hvad motiven utmärka, att tillförsäkra köparen den teckningsrätt, som må vid tiden för köpet förefinnas eller sedermera uppkomma. Om alltså aktieköp sker, efter det beslut om utsläppande af nya aktier blifvit fattadt men innan tiden för teckningsrättens utfölvande gått till ända, äger köparen, där ej annat öfverenskommit eller af omständigheterna i det särskilda fallet framgår, rätt att fordra en aktie, för hvilken teckningsrätten icke utfölvats. Skulle säljaren redan före försäljningen hafva begagnat sig af teckningsrätten, är han följaktligen pliktig att därom upplysa köparen, såvida icke köpet afser en viss bestämd aktie och köparen af dess utseende (afstämpling), kan finna, att teckningsrätten för densamma är utfölvad. Af den formulering, stadgandet i propo-

positionen erhållit, framgår enligt Riksdagens förmenande icke med full tydlighet denna dess innebörd. Det kan svårigen sägas, att någon teckningsrätt åtföljer *den sålda* aktien, i händelse säljaren redan före försäljningen utöfvat denna rätt. Riksdagen har alltså funnit nödigt att genom en förändrad affattning af stadgandet antyda, att jämväl i senast berörda fall teckningsrätten tillkommer köparen.

56 §.

Bland de i denna paragraf angifna förutsättningarna för att köparen vid distansköp skall vara pliktig att för säljarens räkning omhändertaga det gods, som han vill afvisa, nämnes i det svenska förslaget i första rummet, att godset skall hafva kommit köparen till handa. Härmed afses, enligt hvad motiven upplysa, att godset framkommit till bestämmelseorten under sådana förhållanden, att det skall af fraktföraren utlämnas till köparen. Enligt Riksdagens mening framgår denna innebörd af stadgandet vida klarare af de norska och danska texterna, och Riksdagen har därför ansett sig böra åt paragrafen gifva en lydelse, som närmare ansluter sig till dessa. Genom densamma framstår ock tydligare skillnaden mellan de fall, som afses i 55 §, och dem som i förevarande paragraf behandlas.

Mot de af hufvudförslaget föranledda, i propositionen innefattade förslagen angående ändring i vissa delar af sjölagen, handelsbalken och utsökningslagen har Riksdagen icke funnit anledning framställa någon anmärkning.

Under åberopande af hvad sålunda anförts får Riksdagen anmäla:

a) att Riksdagen, som icke kunnat bifalla Eders Kungl. Maj:ts ofvanberörda under 1:o) upptagna förslag i oförändradt skick, för sin del antagit följande

Lag

om köp och byte af löseegendom.

Med upphäfvande af 1 kap. 2, 3, 4, 6 och 7 §§ handelsbalken äfvensom 38 § konkurslagen förordas som följer:

Allmänna bestämmelser.

1 §.

De i denna lag gifna stadganden om säljares och köparens rättigheter och skyldigheter lände till efterrättelse, såvidt ej annat är uttryck-

ligen öfverenskommet eller eljes må anses aftaladt eller ock följer af handelsbruk eller annan sedvänja.

Hvad i denna lag är stadgadt om köp skall i tillämpliga delar gälla i fråga om byte.

2 §.

Betingar man sig af annan, att han skall mot vederlag i penningar något förfärdiga och ämnet därtill bestå, den beställning vare såsom köp af lös egendom ansedd, dock ej där fråga är om uppförande af hus, vattenverk eller annan byggnad.

3 §.

Köp, som ej afser bestämdt gods utan allenast viss myckenhet af angifvet slag, kallas i denna lag leveransafstal, ehvad det skall af säljaren fullgöras genast eller först å senare tid.

Har någon sålt viss myckenhet att ur bestämdt gods uttagas, det köp vare ock under leveransafstal inbegripet.

4 §.

Köp, som är slutet mellan köpmän i och för deras rörelse, kallas i denna lag handelsköp.

Med köpman förstås i denna lag enhvar, som, enligt hvad särskildt finnes stadgadt, är pliktig att föra handelsböcker.

Om köpeskillings bestämmande i vissa fall.

5 §.

Är köp slutet utan att priset blifvit bestämdt, erlægge köparen hvad säljaren fordrar, där det ej kan anses oskäligt.

6 §.

Varder vid handelsköp räkning å godset köparen tillställd, och meddelar han ej så snart ske kan säljaren, att det i räkningen upptagna pris icke godkännes, vare han pliktig att det pris gälda, där det ej visas, att lägre pris blifvit bestämdt, eller ock det som fordrats är uppenbart orimligt.

7 §.

Skall köpeskillingen beräknas efter godsets myckenhet, varde till grund för beräkningen lagd den myckenhet godset utgör, då faran för dess förstörelse öfvergår å köparen.

8 §.

I de fall, då köpeskillingen skall beräknas efter godsets vikt, varde vikten af förpackning (taravikt) afräknad.

Om platsen för godsets aflämnande.

9 §.

Godset skall aflämnas, där säljaren vid köpet hade sitt hemvist, eller, om han idkade handel eller annan rörelse och köpet därmed ägde samband, där rörelsen idkades; dock att, där godset veterligen fanns annorstädes, aflämnandet skall äga rum där det fanns.

10 §.

Skall godset af säljaren försändas från en ort till en annan att där af köparen mottagas, vare det att anse såsom aflämnadt, då det omhändertagits af någon, som åtagit sig dess forslande från den ort, hvarifrån försändandet bör ske, eller, så framt det skall afsändas med fartyg, då det är bragt innanför dess sida.

11 §.

Har säljaren att ombesörja godsets forslande till köparen utan att likväl försändande från en ort till en annan ifrågakommer, må ej godset anses aflämnadt, förr än det kommit i köparens besittning.

Om tiden för köpets fullgörande.

12 §.

Är ej tid utsatt för fullgörande af hvad enligt köpet åligger säljaren eller köparen, och framgår ej af omständigheterna, att det skall verkställas utan uppskof, varde det fullgjordt vid anfordran.

13 §.

Där viss tidrymd är utsatt, inom hvilket godset bör aflämnas, skall rätten att närmare bestämma tiden för aflämnandet tillkomma säljaren, med mindre af omständigheterna framgår, att det varit af hänsyn till köparen, som tiden ej blifvit närmare bestämd.

Om rätt att innehålla godset eller köpeskillingen.

14 §.

Säljaren vare berättigad att hålla godset inne, till dess köpeskillingen gäldas, och köparen att innehålla köpeskillingen, till dess godset hålles honom till handa.

15 §.

Skall godset försändas från den ort, där det bör aflämnas, vare säljaren ej på grund af hvad i 14 § är stadgadt berättigad att undandraga sig dess afsändande, men äge i stället hindra, att det å bestämmelseorten utgifves till köparen.

16 §.

Utfärdas i fall, som i 15 § afses, för godsets försändande fram till bestämmelseorten konnossement eller ock fraktsedel, som är så inrättad, att säljaren efter dess utgifvande till köparen ej äger öfver godset förfoga, och är köpet att hänföra till handelsköp, skall godset anses såldt att betalas emot nämnda handling efter ty i 71 § sägs.

Om faran för godset.

17 §.

Intill dess godset är aflämnadt stånde säljaren faran för att det af våda förstöres, försämras eller minskas. Dock ligge vid köp af bestämdt gods, som skall af köparen afhämtas, faran å denne, så framt den tid är inne, då han äger påkalla godsets aflämnande, samt godset hålles redo; och vare förty köparen, änskönt godset må hafva af våda förstörts, försämrats eller minskats, pliktig att köpeskillingen gälda.

Om godsets afkastning.

18 §.

Faller af godset afkastning, förrän det skall aflämnas, den tillfalle säljaren; dock vare köparen berättigad till afkastningen, där den, efter hvad med fog kunnat beräknas, skolat först efter nämnda tid falla.

Afkastning, som faller efter det godset skolat aflämnas, tillfalle köparen, där det ej kunnat med fog beräknas, att den skolat tidigare falla.

19 §.

Köp af aktie skall anses omfatta den utdelning, som vid köpet ännu ej förfallit till betalning, så ock den rätt till teckning af ny aktie, som åtföljer eller kan komma att åtfölja sådan aktie, som köpet afser.

20 §.

Är köp slutet om räntebärande papper, äge köparen uppbära den ränta, som vid köpet eller, där handlingen skall å senare tid aflämnas, vid den tid var upplupen men ännu ej förfallen; och åligger köparen att jämte den för handlingen bestämda köpeskillingen gälda hvad mot sagda ränta svarar, med mindre fordringen uppenbarligen blifvit såld såsom osäker.

Om dröjsmål å säljarens sida.

21 §.

Varder godset ej i rätt tid aflämnadt, och beror ej sådant af köparen eller af händelse, för hvilken han står faran, stånde till honom, huruvida han vill kräfvä godsets aflämnande eller häfva köpet.

Var dröjsmålet af ringa betydelse för köparen, eller hade säljaren grundad anledning att sådant antaga, må ej köpet häfvas, utan så är att köparen betingat sig noggrant iakttagande af tiden för godsets aflämnande; dock skall vid handelsköp hvarje dröjsmål medföra rätt till köpets häfvande, med mindre det, som fördröjdt är, utgör allenast en ringa del af godset.

22 §.

Skall godset aflämnas efter hand i särskilda poster, och varder någon af dem fördröjd, vare köparen ej på grund af hvad i 21 § är stadgadt

berättigad att häfva köpet i vidare mån, än såvidt rörer sagda post. Kan upprepande af dröjsmålet skäligen befaras, äge köparen strax afvisa jämväl hvad senare skolat aflämnas. Stå posterna i det sammanhang, att det skulle lända köparen till förfång att delvis vidblifva köpet, må det i sin helhet häfvas.

23 §.

Afser köpet bestämdt gods, och lider köparen skada genom dröjsmål med godsets aflämnande, njute han ersättning af säljaren, med mindre det visas, att dröjsmålet icke kan tillräknas denne såsom försummelse.

24 §.

Är köpet att hänföra till leveransafstal, och uppstår skada genom dröjsmål å säljarens sida, varde, ändå att dröjsmålet ej kan tillräknas säljaren såsom försummelse, skadan af honom ersatt, utan så är att han på grund af förbehåll vid köpet är från ersättningsskyldighet befriad, eller ock möjligheten att fullgöra aftalet må anses utesluten i följd af omständighet, som ej bort af säljaren vid köpets afslutande tagas i beräkning, såsom förstörelse af allt gods af det slag eller det parti köpet afser, eller krig, införsel förbud eller därmed jämförlig händelse.

25 §.

Varder, ifall då köp häfves och enligt 23 eller 24 § ersättning för skada må utgå, utredning angående skadan ej förebragt, skall ersättningen sättas till belopp, hvarmed vid den tid, då aflämnandet bort ske, priset å sådant gods, som köpet afser, må hafva öfverstigit köpeskillingen.

26 §.

Är godset ej aflämnadt, änskönt tiden, då sådant skolat ske, är förfluten, och varder köparen af säljaren tillspord, huruvida han oansedt dröjsmålet vill mottaga godset, gifve han utan oskäligt uppehåll säljaren därom meddelande eller hafve förlorat sin rätt att kräfva godsets aflämnande. Har säljaren ej framställt förfrågan, hvarom nu är sagdt, vare köparen likväl förlustig rätten att kräfva godsets aflämnande, där han ej inom rimlig tid meddelat säljaren, att han vill den rätt utöfva.

27 §.

Finnes, då godset kommer köparen tillhanda eller han af säljaren underrättas om dess afsändande, att det är aflämnadt senare än ske bort, och vill köparen å dröjsmålet tala, gifve han säljaren därom meddelande, vid handelsköp genast och vid annat köp utan oskäligt uppehåll. Sker det ej, vare köparen all talan förlustig. Vill på grund af dröjsmålet köparen häfva köpet, meddele han det säljaren utan oskäligt uppehåll eller hafve förlorat sin rätt att köpet häfva.

Om dröjsmål å köparens sida.

28 §.

Varder ej i rätt tid köpeskillingen erlagd eller åtgärd, hvaraf dess utbekommande må bero, af köparen vidtagen, stånde till säljaren, huruvida han vill häfva köpet eller kräfva dess fullgörande; dock må, där dröjsmålet är af ringa betydelse, köpet ej häfvas, med mindre det är att till handelsköp hänföra.

Är godset kommet i köparens besittning, hafve säljaren ej makt att häfva köpet efter ty nu är sagdt, så framt han ej därom gjort förbehåll eller godset blifvit af köparen afvisadt.

29 §.

Är vid köp af gods, som skall aflämnas efter hand i särskilda poster, köparen pliktig att erlägga betalning särskildt för hvarje post, och inträffar i afseende å betalningen för någon post dröjsmål, som enligt 28 § första stycket kan komma i betraktande, äge säljaren häfva köpet beträffande de poster, som senare skolat aflämnas, dock ej där all anledning saknas att befara dröjsmålets upprepande.

30 §.

Där köp af säljaren häfves efter ty här förut är sagdt, skola i fråga om hans rätt till skadeersättning de i 24 § gifna stadganden äga motsvarande tillämpning. Saknas utredning angående skadan, varde ersättningen satt till belopp, hvarmed vid den tid, då dröjsmålet inträdde, köpeskillingen må hafva öfverstigit priset å sådant gods som köpet afser.

31 §.

Är köpeskillingen ej erlagd eller annan köparens åtgärd, som i 28 § afses, ej vidtagen, änskönt tiden, då sådant bort ske, är inne, och är ej godset kommet i köparens besittning, vare säljaren, där han af köparen tillspörjes, huruvida han oansedt dröjsmålet vill vidblifva köpet, pliktig att utan oskäligt uppehåll gifva köparen meddelande därom. Underlåtes det, hafve säljaren förlorat sin rätt att kräfva köpets fullgörande. Har köparen ej framställt förfrågan, hvarom nu sagdt är, vare säljaren likväl förlustig rätten att vidblifva köpet, där han ej inom rimlig tid meddelat köparen, att han vill den rätt utöfva.

32 §.

Varder senare än ske bort köpeskillingen erlagd eller annan åtgärd, som i 28 § sägs, vidtagen, och vill säljaren utöfva den rätt till köpets häfvande, som på sådan grund må honom tillkomma, meddele han det köparen vid handelsköp genast och vid annat köp utan oskäligt uppehåll. Gör han det ej, hafve förlorat sin rätt att häfva köpet.

33 §.

Underlåter köparen att i rätt tid afhämta eller mottaga godset, eller varder i följd af annat dröjsmål från hans sida godset ej till honom utgifvet, vare säljaren pliktig att om godset taga vård intill dess dröjsmålet upphör eller han utöfvar den rätt att häfva köpet, som enligt 28 § må honom tillkomma; dock att, där godset blifvit försändt, det ej åligger säljaren att å bestämmelseorten taga det i sin vård, med mindre där finnes någon, som äger å hans vägnar omhändertaga godset, och sådant kan ske utan väsentlig kostnad eller olägenhet.

34 §.

Kan, i fall som i 33 § afses, säljaren ej utan väsentlig kostnad eller olägenhet fortfara med godsets vårdande, eller förfogar ej köparen öfver godset inom skälig tid efter det han blifvit därom tillsagd, äge säljaren låta det för köparens räkning säljas å offentlig auktion; gifve dock, såvidt ske kan, köparen i god tid underrättelse om tid och plats för auktionen. Kan ej försäljning sålunda ske, eller är uppenbart, att de med försäljningen förenade kostnader ej skulle kunna ur köpeskillingen utgå, äge säljaren bortskaffa godset.

35 §.

Är gods, som säljaren enligt 33 § har att vårda, utsatt för förskämning eller snar förstörelse, eller fordrar det alltför kostsam vård, vare säljaren pliktig att låta godset för köparens räkning säljas efter ty i 34 § är sagdt.

36 §.

Har i följd af dröjsmål å köparens sida säljaren haft kostnad för godsets vård eller annan särskild utgift, njute han af köparen ersättning; äge ock rätt att till säkerhet för den ersättning godset innehålla.

37 §.

Varder i följd af dröjsmål från köparens sida godset ej i rätt tid aflämnadt, och låg ej faran redan tillföre å köparen, skall den å honom öfvergå, vid leveransafstal dock endast såvidt gods är för hans räkning afskildt.

Om ränta å köpeskillingen.

38 §.

I fråga om köpares skyldighet att gälda ränta skola i de 9 kapitlet 10 § handelsbalken stadgade grunder äga tillämpning; dock att vid handelsköp, där ej viss tid för köpeskillingens gäldande är utsatt, ränta efter sex för hundra om året skall utgå från den tid godset aflämnades eller, i händelse dess aflämnande blifvit af köparen fördröjdt, från det dröjsmålet inträdde.

Om köparens obestånd.

39 §.

Har, i fall då anstånd med köpeskillingens erläggande är medgifvet, köparen efter köpets afslutande blifvit försatt i konkurstillstånd eller vid utmätning funnits sakna tillgång att betala sin gäld eller, om han är köpman, inställt sina betalningar eller eljes funnits vara på sådant obestånd, att det måste antagas, att köpeskillingen ej varder rätteligen erlagd; vare säljaren berättigad att, intill dess betryggande säkerhet ställes för köpeskillingens gäldande, hålla godset inne eller, där det är försändt

men ej kommit i köparens besittning, hindra dess utgifvande. Är tiden för godsets aflämnande inne, och vill säljaren häfva köpet, hafve ock därtill lof, så framt ej ofördröjligen efter anmaning säkerhet ställes för köpeskillingens gäldande.

40 §.

Har köparen kommit i konkurstillstånd, och är ej tid inne vare sig för godsets aflämnande eller för köpeskillingens erläggande, äge säljaren kräfva besked, huruvida konkursboet vill köpet tillträda. Gifves ej sådant besked utan oskäligt uppehåll, äge säljaren häfva köpet.

41 §.

Varder, efter det köparen kommit i konkurstillstånd, godset utgifvet till konkursboet, och är ej köpeskillingen erlagd, äge säljaren kräfva godset åter, med mindre boet gifver köpeskillingen ut eller, så framt den ej är till betalning förfallen, förklarar sig vilja den gälda och ställer betryggande säkerhet, där sådan af säljaren äskas.

Har boet afyttrat godset eller eljes däröfver för egen räkning förfogat, så att det ej kan återställas i väsentligen oförändradt skick, äge boet ej draga sig från köpet undan.

Om fel eller brist i godset.

42 §.

Är bestämdt gods såldt och finnes däri fel, äge köparen häfva köpet eller fordra sådant afdrag å köpeskillingen, som mot felet svarar. Är felet att anse såsom ringa, må ej köpet häfvas, utan så är att säljaren svikligen förfarit.

Saknade godset vid köpet egenskap, som kan anses tillförsäkrad, eller har felet efter köpet uppkommit i följd af säljarens vanvård eller försummelse, eller ligger svikligt förfarande säljaren till last, vare han pliktig att ersätta köparen dennes skada.

43 §.

Finnes fel i gods, som till fullgörande af leveransafstal aflämnats, äge köparen häfva köpet eller kräfva gillt gods; vare ock, där han ej vill sålunda afvisa godset, berättigad att fordra det afdrag å köpeskillingen, som mot felet svarar. Är felet att anse såsom ringa, må ej godset afvisas,

med mindre säljaren svikligen förfarit eller ock afvetat felet å sådan tid, att han utan oskäligen kostnad eller svårighet kunnat till köpets fullgörande anskaffa felfritt gods.

Säljaren vare, ändå att felet ej kan anses bero af försummelse från hans sida, pliktig att ersätta köparen dennes skada; dock skall hvad i 24 § är för där afsedt fall stadgadt angående befrielse från ersättningsskyldighet äga motsvarande tillämpning.

44 §.

Fråga, huruvida fel vidlåder godset, skall, så framt ej felet uppkommit genom säljarens vållande, bedömas med hänsyn till godsets beskaffenhet vid den tid, då faran för dess förstörelse öfvergick på köparen.

45 §.

Hvad i 25 § är stadgadt angående beräkning af skadeersättning, då köp häfves på grund af dröjsmål med godsets aflämnande, äge jämväl tillämpning då köp varder häfdt i följd af fel i godset.

46 §.

Finnes, i fall då godset skall aflämnas efter hand i särskilda poster, någon af dem behäftad med fel, vare köparen ej på grund af hvad här förut är stadgadt berättigad att häfva köpet i vidare mån, än såvidt rör sig om sagda post. Kan det skäligen befaras, att senare poster ock skola finnas felaktiga, må jämväl dessa strax afvisas. Stå posterna i det sammanhang, att det skulle lända köparen till förfång att delvis vidblifva köpet, må det i sin helhet häfvas.

47 §.

Har köparen före köpet undersökt godset eller utan giltig anledning undandragit sig att efterkomma anmaning därom, eller har han satts i tillfälle att före köpet undersöka prof å godset, må fel, som han vid undersökningen bort märka, ej af honom åberopas, med mindre säljaren svikligen förfarit.

48 §.

Är gods såldt å auktion, äge köparen ej tala å fel i godset, med mindre säljaren svikligen förfarit eller godset ej motsvarar den beteckning, hvarunder det utbjudits.

Hvad nu är stadgadt äge dock ej tillämpning, där köpman låter å auktion försälja lager af handelsvaror.

49 §.

Vill säljaren afhjälpa fel i godset eller vid leveransafstal aflämna gillt gods i stället för det, som felaktigt är, låte köparen sig med sådan rättelse nöja, där den kan äga rum, innan han enligt 21 § skulle varit berättigad att häfva köpet, och uppenbart är, att han ej skulle hafva kostnad eller olägenhet af att låta rättelsen ske; dock njute han i hvarje fall den rätt till skadeersättning, som enligt här förut gifna stadganden må honom tillkomma.

50 §.

Hvad här förut är föreskrifvet om fel i godset skall i tillämpliga delar gälla, där godset ej uppgår till full myckenhet men, efter hvad köparen måste antaga, är af säljaren aflämnadt såsom fullt. Vill köparen kräfva det felande ut, hafve därtill lof, ehvad bristen är större eller mindre.

51 §.

Vid handelsköp låte köparen, då godset aflämnats, eller, så framt det är försändt, då det kommit honom till handa, så att han enligt 56 § skulle vara pliktig att därom taga vård, föranstalta om sådan undersökning af godset, som efter godt handelsskick kan ifrågakomma.

Skall prof å det gods, som såldt är eller af säljaren afses till köpets fullgörande (utfallsprof), tillställas köparen, låte denne, så snart profvet kommit honom till handa, det undersöka efter ty nyss är i fråga om godset stadgadt.

52 §.

Yppas fel eller brist i godset, och vill köparen därå tala, gifve därom säljaren meddelande, vid handelsköp genast och vid annat köp utan oskäligt uppehåll. Gifves ej sådant meddelande, änskönt köparen märkt eller bortmärka felet eller bristen, vare köparen all talan förlustig.

Vill köparen häfva köpet eller vill han kräfva annat gods, meddele han sådant säljaren utan oskäligt uppehåll. Underlåtes det, må ej godset afvisas eller felande gods utkrävas.

53 §.

Hvad i 52 § är stadgadt om förlust af rätten att tala å fel eller brist äge ej tillämpning, där säljaren svikligen förfarit, ej heller där han visat grof vårdslöshet och felet eller bristen länder köparen till märklig skada.

54 §.

Har köparen ej inom ett år från det godset af honom mottagits gifvit säljaren meddelande, att han vill tala å fel eller brist, hafve sin talan förlorat, utan så är att säljaren åtagit sig att jämväl efter nämnda tid svara för godset, eller svikligt förfarande ligger säljaren till last.

Bestämmelser i fråga om afvisande af gods och häfvande af köp.

55 §.

Är godset kommet i köparens besittning, vare denne, så framt han vill enligt denna lag afvisa godset, pliktig att därom för säljarens räkning taga vård, och njute han af säljaren ersättning för vården. Hvad i 34 och 35 §§ är stadgadt i fråga om såldt gods, som skall af säljaren vårdas för köparens räkning, äge motsvarande tillämpning beträffande det gods köparen efter ty nu är sagdt har i sin vård.

56 §.

Är godset försändt till köparen, och har denne satts i tillfälle att på bestämmelseorten komma i besittning däraf, vare han, där han vill afvisa godset, pliktig att taga det i besittning för säljarens räkning, där sådant kan ske utan erläggande af köpeskillingen, så ock eljes utan väsentlig kostnad eller olägenhet. Hvad sålunda är stadgadt äge dock ej tillämpning, så framt säljaren är tillstädes å bestämmelseorten eller där finnes någon, som på grund af konnossement eller eljes äger att för säljarens räkning omhändertaga godset.

Tager köparen godset i besittning, äge stadgandena i 55 § tillämpning.

57 §.

Varder köp häfdt enligt denna lag, äge säljaren ej återbekomma godset med mindre han återbär hvad han å köpeskillingen uppburit, men

vare ej heller pliktig att gifva köpeskillingen ut med mindre han återbekommer godset väsentligen oförändradt och oförminskadt.

Är, då köp sålunda häfves eller gods eljes afvisas, köparen berättigad till ersättning af säljaren, äge han hålla godset inne till dess den ersättning gäldas eller betryggande säkerhet ställes för dess gäldande.

58 §.

Hvad i 57 § är stadgadt om säljarens rätt att vid köpets häfvande återbekomma godset utgöre ej hinder för köparen att häfva köpet, så framt godset är af våda förstördt, försämradt eller minskadt, ej heller där det undergått förändring allenast genom sin egen beskaffenhet eller till följd af åtgärd, som för dess undersökande varit nödig, eller som eljes af köparen vidtagits, innan fel eller brist, på grund hvaraf han vill häfva köpet, märkts eller bort märkas.

Om hemulsskyldighet.

59 §.

Finnes godset hafva vid köpet tillhört annan än säljaren, vare denne, ändå att han var i god tro, pliktig att ersätta köparen skada, som af sagda anledning må honom tillskyndas.

Var, då köpet slöts, köparen ej i god tro, äge hvad nu är sagdt icke tillämpning.

Om öppet köp.

60 §.

Är öppet köp aftaladt, och har godset blifvit af säljaren aflämnadt, vare köparen ej berättigad att draga sig från köpet undan, med mindre han inom bestämd tid eller, där bestämmelse om tiden ej träffats, utan oskäligen uppehåll gifver säljaren till känna, att han ej vill godset behålla. Intill dess godset återlämnas, stånde köparen faran för dess förstörelse, försämring eller minskning.

Om vissa meddelanden enligt denna lag.

61 §.

Är sådant meddelande från köparens sida, som afses i 6, 26, 27, 52 eller 54 §, inlämnadt för befordran med post eller telegraf eller eljes på ändamålsenligt sätt afsändt, och varder det försenadt eller kommer det icke fram, må ej den omständighet föranleda, att afsändaren förlorat talan eller rättighet. Lag samma vare i fråga om meddelande från säljarens sida, hvarom i 31 eller 32 § är sagdt.

Om betydelsen af vissa vid köp brukliga uttryck.

62 §.

Är gods såldt *fritt ombord (fob)* med angifvande af viss ort, skall på köparen ankomma att befrakta fartyg eller tinga skeppsrum, som erfordras för godsets fortskaffande från sagda ort.

Säljaren åligger att på egen bekostnad försända godset till lastningsorten samt vidtaga de åtgärder i afseende å godsets inlastning, som enligt lag eller sedvänja där ankomma på aflastare.

Godset skall anses aflämnadt, då det kommit innanför fartygets sida, och stånde, intill dess sådant skett, säljaren faran, ehvad köpet afser bestämdt gods eller är att till leveransafstal hänföra.

Den omständighet, att fartyget är af köparen befraktadt eller skeppsrum af honom tingadt, medföre icke skyldighet för köparen att före godsets framkomst till bestämmelseorten det undersöka, och utgöre ej heller hinder för säljaren att utöfva sådan rätt, som i 15, 28 eller 39 § är nämnd.

Köparen åligger att erlägga betalning mot konnessement efter ty i 71 § sägs, ändå att sådan betalning ej är utfäst.

63 §.

Varder gods såldt *fraktfritt (cost and freight, c & f, c f)* med angifvande af viss bestämmelseort, åligger säljaren att på egen bekostnad försända godset till den ort.

Godset skall anses aflämnadt, då det blifvit för befordran omhändertaget såsom i 10 § sägs.

Köparen åligger att erlægga betalning mot konnossement eller fraktsedel efter ty i 71 § sägs, ändå att sådan betalning ej är utfäst.

Köparen vare, ändå att köpeskillingen icke är till betalning förfallen då godset framkommer, pliktig att i afräkning å köpeskillingen erlægga frakt, som ej är af säljaren gulden. Ej må den omständighet, att köpeskillingen sålunda till en del erlagts i förtid, medföra rätt för köparen att vid återstodens gäldande njuta räntefdrag.

64 §.

De föreskrifter, som enligt 63 § gälla för köp, som där afses, äge jämväl tillämpning, då gods blifvit med angifvande af viss bestämmelseort såldt *cif* (*cost, insurance, freight*) eller *caf* (*coût, assurance, fret*).

Utöfver hvad i sagda paragraf är stadgadt åligger vid köp, hvarom nu är fråga, säljaren att, efter ty sedvanligt är, försäkra godset mot fara, för hvilken det under vägen är utsatt. Underlåtes det och varder ej i följd däraf köpet häfdt, njute köparen ersättning för skada, som i följd af underlåtenheten uppstår; vare ock berättigad att själf taga försäkring och låta kostnaden därför afräknas å köpeskillingen.

65 §.

Är gods, som skall försändas från ort till annan, såldt *fritt* (*franco*) eller *levererad* eller *fritt levererad* å angifven ort, må ej godset anses aflämnadt förr än det framkommit till sagda ort.

Varder ordet *levererad* brukadt i förening med något af uttrycken *fraktfritt*, *cif* eller *caf*, skall utan hinder däraf hvad om dessa senare uttryck är i denna lag sagdt till alla delar äga tillämpning.

66 §.

Är vid leveransafstal godsets myckenhet angifven med uttryck, som lämnar utrymme för val (*cirka, från—till* eller dylikt), ankomme på säljaren att träffa valet, där ej af omständigheterna framgår, att det varit af hänsyn till köparen, som myckenheten ej blifvit bestämdt angifven.

Är beteckningen *cirka* brukad, skall den afvikelse från angifven myckenhet, som må anses medgifven, utgöra, där fråga är om hel fartygs-last, tio för hundra och eljes fem för hundra.

67 §.

Har vid köp af gods, som skall sjöledes tillsändas köparen, godset betecknats såsom *fartygslast*, och varder jämväl annat gods af säljaren inlastadt, vare köparen, där sådant kan lända honom till olägenhet, berättigad att häfva köpet; njute ock, ehvad köpet häfves eller icke, ersättning för skada.

68 §.

Är tiden för vidtagande af åtgärd i afseende å godsets aflämnande eller mottagande bestämd till *början (primo)* af en månad, varde åtgärden vidtagen sist å månadens tionde dag. Med *midten (medio)* af en månad förstås månadens elfte till och med tjugonde dag samt med månadens *slut (ultimo)* dess återstående dagar.

Vid köp af värdepapper skall med början af en månad förstås dess första helgfria dag, med midten af en månad dess femtonde dag eller, om den infaller å helgdag, nästa helgfria dag, och med månadens slut dess sista helgfria dag.

69 §.

Har säljaren förbundit sig till *afskeppning* eller *aflastning* inom viss tid, skall det åtagande anses fullgjordt, då godset blifvit före den bestämda tidens utgång inlastadt.

Varder konnossement utfärdadt, och framgår ej af konnossementet, att inlastningen är i rätt tid verkställd, äge köparen afvisa godset.

70 §.

Är gods såldt att betalas *kontant*, vare säljaren ej pliktig att låta godset utgifvas till köparen, med mindre köpeskillingen gäldas. Varder det ändock utgifvet, åligger köparen att genast sin betalningsskyldighet fullgöra.

71 §.

Har köparen förbundit sig att erlægga *betalning mot konnossement* eller att mot erhållande af konnossement godkänna växel, som af säljaren

drages, vare han ej berättigad att undandraga sig betalning eller godkännande på den grund, att godset ej framkommit eller han ej haft tillfälle att det undersöka.

Då betalning eller godkännande kräfves, skall säljaren hålla köparen till handa, förutom konnossementet, räkning å godset samt, där det skall af säljaren försäkras, jämväl försäkringsbref.

Hvad sålunda är föreskrifvet äge motsvarande tillämpning, där köparen förbundit sig att mot sådan fraktsedel, som i 16 § är nämnd, erlägga betalning eller godkänna växel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1906.

---

b) att Riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts under 2:o) upptagna förslag till lag om ändrad lydelse af 166 § sjölagen;

c) att Riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts under 3:o) upptagna förslag till lag om ändring i vissa delar af 9 kap. handelsbanken;

d) att Riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts under 4:o) upptagna förslag till lag om ändrad lydelse af 38 § utsökningslagen.

Stockholm den 29 maj 1905.

Med undersåtlig vörndnad.
